

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐ
กับการพัฒนากฎหมายให้ทันสมัย

จัดทำโดย นางสาวพร นิลประพันธ์
รหัส 9708

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐกับการพัฒนากฎหมายให้ทันสมัย

จัดทำโดย นางสาวพร นิลประพันธ์
รหัส 9708

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

(หน้าอนุมติ)
สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

(อ.จุฬา สุขมานพ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

(อ.ระรินทิพย์ ศิโรรัตน์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

(อ.บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate change) การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยี (Disruptive technology) การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aged society) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระหว่างประเทศ (Geopolitics) การระบาดใหญ่ของโรคอุบัติใหม่ (Pandemics) ความท้าทายเหล่านี้ทำให้การพัฒนาการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐทวีความสำคัญขึ้นเป็นเงาตามตัว เนื่องจากการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นไปตามหลักนิติธรรม (Rule of Laws) คือใช้กฎหมายเป็นหลักในการปกครองประเทศ ถ้านักกฎหมายภาครัฐไม่ตระหนักถึงและไม่เท่าทันความท้าทายเหล่านี้ ก็ยากที่จะทำให้การให้ความเห็นทางกฎหมาย การจัดทำร่างกฎหมาย และการพัฒนากฎหมาย สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐมาตั้งแต่ปี 2549 โดยในระยะแรกมุ่งเน้นไปที่กฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครองตามหลักสูตรที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และใช้วิธีการฝึกอบรม ณ สถานที่ที่จัดไว้ และใช้ระยะเวลาการฝึกอบรมยาวนานกว่า 300 ชั่วโมง แต่เมื่อเกิดการระบาดของโควิด 19 ทำให้ไม่สามารถจัดการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐตามวิธีการเดิมได้อีกทั้งความท้าทายใหม่ที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงเนื้อหาของการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐใหม่ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable development) การปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการแนวใหม่หรือ Environment, Social, Governance (ESG) รวมทั้งการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวคิด 4P (Public, Private, People Partnerships) โดยให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาปรับปรุงหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเสนอให้นำวิธีการฝึกอบรมแบบผสม (Hybrid) ระหว่างการฝึกอบรม Onsite กับ Online เพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นหากเกิดเช่นเดียวกับกรณีการระบาดของโควิด 19 กับลดระยะเวลาการฝึกอบรมลงตามที่เหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง การพัฒนาการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐ เพื่อการพัฒนากฎหมายให้ทันสมัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความรู้และความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์จุฬา สุขมานพ อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการจัดทำรายงาน ซึ่งความรู้ แนวคิดด้านการบริหาร ทำให้ช่วยเปิดมุมมองการปฏิบัติราชการและการบริหารจัดการงานราชการอย่างนักบริหารที่ดีให้แก่ผู้ศึกษา ทำให้รายงานฉบับนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่าต่อการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อไป และผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์ระรินทิพย์ ศิริรัตน์ซึ่งให้คำแนะนำการมองภาพรวมของปัญหาและแนวทางในการวิเคราะห์เชื่อมโยงแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกมิติ และอาจารย์ บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์ซึ่งได้ให้ความรู้และมุมมองความคิด ตลอดจนคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงรายงานการศึกษานี้ด้วย

ในการนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาและผู้บริหารของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ที่พิจารณาให้โอกาสผู้ศึกษาได้รับการศึกษาในหลักสูตรนี้ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้พัฒนางานของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไป

สมาพร นิลประพันธ์

30 พฤษภาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	6
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	9
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	11
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	11
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	18
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	29
3. แผนพัฒนาตนเอง	31
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	31
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	32
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	33
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก	35
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	42

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นศึกษา เรื่อง “การพัฒนาการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐ เพื่อการพัฒนากฎหมายให้ทันสมัย” เนื่องจากนักกฎหมายภาครัฐที่ประจำอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ นั้น นอกจากจะมีหน้าที่ด้านนิติการ และวินัยแล้ว ยังเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานภายในเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ ทั้งกฎหมายแม่บทและกฎหมายลำดับรองให้ถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วย และภารกิจสำคัญอีกประการหนึ่งของนักกฎหมายภาครัฐ ได้แก่ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการพัฒนา กฎหมาย ดังนั้น การพัฒนานักกฎหมายภาครัฐให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ อย่างเท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้มีการนำความรู้ความสามารถดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.1 ปัญหาและความท้าทายในประเด็นที่เลือกศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐต่อเนื่องมาเป็นเวลานานโดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตั้งแต่ปี 2548 แต่โดยที่โลกและประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate change) การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยี (Disruptive technology) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aged society) อย่างสมบูรณ์ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการเมืองระหว่างประเทศ (International politics) พันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ (International obligations) ที่มีต่อประเทศไทยอันเนื่องมาจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมการเมืองระหว่างประเทศมากขึ้น การเกิดโรคระบาดใหญ่ (Pandemics) รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีลักษณะปัจเจกนิยมสูง (Individualism) นอกจากนี้ การมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 การมีกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับใหม่ ทำให้หลักสูตรการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐที่มีอยู่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

2.1.2 สภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น

1) สภาพปัญหา

โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐเกิดจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2548 ซึ่งให้มีการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐทั้งในระดับปฏิบัติการ และในระดับชำนาญการขึ้นไป ตามข้อเสนอของคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนา กฎหมาย โดยในขั้นนั้น ได้มีการเสนอหลักสูตรต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบด้วย ซึ่งหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีนั้น ถ้าเป็นระดับปฏิบัติการ ใช้เวลาอบรมรวมทั้งสิ้น 314 ชั่วโมง ส่วนระดับชำนาญการขึ้นไปใช้เวลาอบรมรวมทั้งสิ้น 278 ชั่วโมง โดยโครงสร้างหลักสูตรจะเน้นการให้ความรู้ด้านกฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครองเป็นหลัก เนื่องจากในขณะนั้น รัฐบาลให้ความสำคัญแก่การพัฒนา

กฎหมายมหาชน อันเนื่องมาจากบริบทในขณะนั้นที่มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นในปี 2542 และกฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครองยังไม่แพร่หลายมากนัก ทั้งนี้ โครงสร้างหลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรมตั้งแต่ 2549 ถึง 2563 ปรากฏดังนี้

เค้าโครงและหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ ระดับปฏิบัติการ

หมวดวิชา	ชั่วโมง
1. พิธีเปิดการฝึกอบรม/ การบรรยายพิเศษ/ การแนะนำหลักสูตร/ และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	(14)
2. กลุ่มวิชาบังคับร่วม	(105)
หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 1 วิสัยทัศน์ใหม่เกี่ยวกับประชาธิปไตย (15 ชั่วโมง)	
(1) แนวคิดและปรัชญาประชาธิปไตย 3 ชั่วโมง	
(2) สิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ 3 ชั่วโมง	
(3) ประชาธิปไตย ประชาสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ชั่วโมง	
(4) ลักษณะและบทบาทของกฎหมายในคดีประชาธิปไตย 3 ชั่วโมง	
(5) การระงับความขัดแย้งโดยสันติวิธี 3 ชั่วโมง	
หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 2 ธรรมาภิบาลและการบริหารภาครัฐ (15 ชั่วโมง)	
(1) ธรรมาภิบาลในการบริหารภาครัฐ 3 ชั่วโมง	
(2) การบริหารภาครัฐแนวใหม่ 3 ชั่วโมง	
(3) การวางแผนภาครัฐ 3 ชั่วโมง	
(4) การติดตามผลและการประเมินผลภาครัฐ 3 ชั่วโมง	
(5) มาตรการป้องกันและการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในภาครัฐ 3 ชั่วโมง	
หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 3 ระบบเศรษฐกิจสังคมไทยและระบบเศรษฐกิจโลก (18 ชั่วโมง)	
(1) การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทยและนโยบายรัฐบาล 3 ชั่วโมง	
(2) กฎหมายเศรษฐกิจไทย กระบวนการบริหาร 3 ชั่วโมง	
(3) โลกาภิวัตน์กับประเด็นสำคัญทางกฎหมายที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย 3 ชั่วโมง	
(4) กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศและผลกระทบต่อประเทศไทย 3 ชั่วโมง	
(5) นโยบายเขตการค้าเสรี (FTA) กับผลกระทบต่อกฎหมาย 3 ชั่วโมง	
(6) การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเป็นประชาคมอาเซียน 3 ชั่วโมง	
หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 4 การปฏิรูปภาครัฐ (18 ชั่วโมง)	
(1) การปฏิรูประบบราชการ 3 ชั่วโมง	
(2) การปฏิรูปท้องถิ่น 3 ชั่วโมง	
(3) การพัฒนากฎหมาย 3 ชั่วโมง	
(4) การปฏิรูปในประเด็นที่สำคัญ 3 ชั่วโมง	
(5) การบรรยายพิเศษในประเด็นสำคัญตามสถานการณ์ปัจจุบัน 6 ชั่วโมง	
หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 5 กฎหมายกับการบริหารราชการแผ่นดินและการตรวจสอบ	
(24 ชั่วโมง)	
(1) การปรับปรุงระบบงานเพื่อรองรับสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค 3 ชั่วโมง	
(2) การปรับปรุงระบบงานเพื่อรองรับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ชั่วโมง	

- (3) การปรับปรุงระบบงานเพื่อป้องกันและระงับความขัดแย้งโดยสันติวิธี 3 ชั่วโมง
 - (4) การปรับปรุงระบบงานเพื่อการถ่ายโอนภารกิจและบุคลากร 3 ชั่วโมง
 - (5) การปรับปรุงระบบงานการบริหารงานบุคคลภาครัฐ 3 ชั่วโมง
 - (6) การปรับปรุงระบบงานให้สอดคล้องกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 3 ชั่วโมง
 - (7) การตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินโดยศาลปกครอง 3 ชั่วโมง
 - (8) การบรรยายพิเศษในประเด็นสำคัญตามสถานการณ์ปัจจุบัน 3 ชั่วโมง
- หมวดวิชาบังคับรวมทั้ง 6 คุณภาพของกฎหมายและคุณธรรมสำหรับนักกฎหมายไทย

(15 ชั่วโมง)

- (1) แบบอย่างที่ดีของนักกฎหมายไทยและต่างประเทศ 3 ชั่วโมง
- (2) ประเด็นร่วมสมัยเกี่ยวกับจริยธรรมและกฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (3) กฎหมายเปรียบเทียบเพื่อการใช้งาน : กรณีศึกษา 3 ชั่วโมง
- (4) เทคนิคการบริหารรูปแบบใหม่ให้ประสบความสำเร็จ 3 ชั่วโมง
- (5) การวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder analysis) 3 ชั่วโมง

3. กลุ่มวิชาบังคับเฉพาะทาง (เลือกเรียน 1 กลุ่ม) (30)

หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 1 การยกร่างและการปรับปรุงกฎหมาย (30 ชั่วโมง)

- (1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (2) การวิเคราะห์และตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (3) ประสบการณ์ในการยกร่างกฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (4) ภาษาในการยกร่างกฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (5) เทคนิคการยกร่างกฎหมาย 6 ชั่วโมง
- (6) การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการตรากฎหมายของไทยกับต่างประเทศ 3 ชั่วโมง
- (7) การฝึกปฏิบัติยกร่างกฎหมาย 9 ชั่วโมง

หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 2 การปรับปรุงการดำเนินการทางวินัย อุทธรณ์ และร้องทุกข์

30 ชั่วโมง)

- (1) ปรัชญาและแนวความคิดหลักเกี่ยวกับการรักษาวินัยบทบาท 3 ชั่วโมง
 - (2) การตั้งข้อกล่าวหา การกำหนดประเด็นการสอบสวน 6 ชั่วโมง
 - (3) เทคนิคการวิเคราะห์เรื่องอุทธรณ์และร้องทุกข์ 3 ชั่วโมง
 - (4) การรับฟังพยานหลักฐานและวินิจฉัยข้อเท็จจริง 6 ชั่วโมง
 - (5) การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษและการสั่งลงโทษ 3 ชั่วโมง
 - (6) สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทางวินัย 3 ชั่วโมง
 - (7) การสืบสวนสอบสวน การทำรายงาน และการตรวจสอบสำนวน 6 ชั่วโมง
- หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 3 การยกร่างและตรวจสอบข้อตกลงหรือสัญญา (30 ชั่วโมง)

- (1) หลักการและแนวคิดของสัญญาทางแพ่งและสัญญาปกครอง 6 ชั่วโมง
- (2) เทคนิคการยกร่างและการตรวจสอบสัญญาตามกฎหมายว่าด้วยพัสดุ 6 ชั่วโมง
- (3) เทคนิคการยกร่างและการตรวจสอบสัญญาภาคเอกชน 6 ชั่วโมง
- (4) เทคนิคการยกร่างและการตรวจสอบสัญญาร่วมทุนและสัญญาทางปกครอง 6 ชั่วโมง
- (5) การระงับข้อพิพาทอันเนื่องมาจากสัญญาของรัฐ 6 ชั่วโมง

หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 4 การสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน

(30 ชั่วโมง)

- (1) การสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานของตำรวจ 3 ชั่วโมง
- (2) การสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ 3 ชั่วโมง
- (3) การไต่สวนและการสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ท. 3 ชั่วโมง
- (4) การไต่สวนและการสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ง. 3 ชั่วโมง
- (5) การไต่สวนและการสอบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. 3 ชั่วโมง
- (6) การสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ 3 ชั่วโมง
- (7) นิติวิทยาศาสตร์ 3 ชั่วโมง
- (8) การตรวจสอบสำนวนของอัยการ 3 ชั่วโมง
- (9) การชั่งน้ำหนักพยานของศาลยุติธรรม 3 ชั่วโมง
- (10) การชั่งน้ำหนักพยานของศาลปกครอง 3 ชั่วโมง

หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 5 กฎหมายเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ

(30 ชั่วโมง)

- (1) หลักกฎหมายตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนเปรียบเทียบ 6 ชั่วโมง
- (2) หลักการและแนวคิดการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างประเทศ 6 ชั่วโมง
- (3) หลักกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 6 ชั่วโมง
- (4) หลักกฎหมายการป้องกันตลาดภายในจากการเปิดเสรี 6 ชั่วโมง
- (5) การปรับปรุงกฎหมายให้รองรับกับความเปลี่ยนแปลงในกฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (6) เทคนิคการเจรจาต่อรองและการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ 3 ชั่วโมง
4. กลุ่มวิชาการศึกษาดูงานและสัมมนากฎหมาย (จำนวน 3 วัน 2 คืน) 18 ชั่วโมง
5. กลุ่มวิชาโครงการพัฒนากฎหมาย (141 ชั่วโมง)
 - 5.1 รวมกลุ่มศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 123 ชั่วโมง
 - 5.2 พบอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 6 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง 18 ชั่วโมง
6. กลุ่มวิชาบรรยายพิเศษและปัจฉิมนิเทศ (6 ชั่วโมง)

รวม 314 ชั่วโมง

7. การประเมินผล

- (1) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระยะเวลาเข้ารับการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการฝึกอบรมทั้งหมด
- (2) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการสอบข้อเขียนโดยได้คะแนนสอบข้อเขียน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

เค้าโครงและหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ ระดับชำนาญการขึ้นไป

หมวดวิชา ชั่วโมง

1. พิธีเปิดการฝึกอบรม/ การบรรยายพิเศษ/ การแนะนำหลักสูตร/ และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (14)
2. กลุ่มวิชาบังคับร่วม (87)

หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 1 วิสัยทัศน์เกี่ยวกับโลกและสังคมไทย (27 ชั่วโมง)

- (1) โลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ 3 ชั่วโมง
- (2) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค 6 ชั่วโมง
- (3) ประชาธิปไตยกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม 3 ชั่วโมง
- (4) ส่วนร่วมของพลเมืองและความโปร่งใสในการตัดสินใจ 3 ชั่วโมง
- (5) มาตรการป้องกันและการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน 3 ชั่วโมง
- (6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 3 ชั่วโมง
- (7) การแทรกแซงของรัฐในระบบเศรษฐกิจ 3 ชั่วโมง
- (8) สภาพปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทย การป้องกัน 3 ชั่วโมง

หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 2 การปฏิรูปภาครัฐเปรียบเทียบ (18 ชั่วโมง)

- (1) การปฏิรูประบบราชการเปรียบเทียบ 3 ชั่วโมง
- (2) การปฏิรูประบบกฎหมายเปรียบเทียบ 3 ชั่วโมง
- (3) การปฏิรูปท้องถิ่นเปรียบเทียบ 3 ชั่วโมง
- (4) การปฏิรูปในประเด็นที่สำคัญ 3 ชั่วโมง
- (5) การบรรยายพิเศษในประเด็นสำคัญตามสถานการณ์ปัจจุบัน 6 ชั่วโมง

หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 3 การจัดทำแผนและการวิเคราะห์การปฏิรูปภาครัฐ

(18 ชั่วโมง)

- (1) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และการนำไปปฏิบัติ 3 ชั่วโมง
- (2) การจัดทำแผนนิติบัญญัติของต่างประเทศและของไทย 3 ชั่วโมง
- (3) การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียในกฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (4) การวิเคราะห์กฎหมายในเชิงเศรษฐศาสตร์ 3 ชั่วโมง
- (5) สัมมนาเทคนิคในการพัฒนากฎหมาย 6 ชั่วโมง

หมวดวิชาบังคับร่วมที่ 4 คุณภาพของกฎหมายและคุณธรรมสำหรับนักกฎหมายไทย

(24 ชั่วโมง)

- (1) ธรรมะสำหรับนักกฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (2) สัมมนาประเด็นร่วมสมัยเกี่ยวกับจริยธรรมและกฎหมาย 3 ชั่วโมง
- (3) ภาวะผู้นำ 3 ชั่วโมง
- (4) เทคนิคการบริหารรูปแบบใหม่ให้ประสบความสำเร็จ 3 ชั่วโมง
- (5) เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานทางกฎหมาย : best practices 6 ชั่วโมง
- (6) เทคนิคการเจรจาต่อรอง 3 ชั่วโมง
- (7) กฎหมายเปรียบเทียบ 3 ชั่วโมง

3. กลุ่มวิชาบังคับเฉพาะทาง (30 ชั่วโมง) (เลือกเรียน 1 กลุ่ม) (30)

หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 1 กฎหมายมหาชน (30 ชั่วโมง)

- (1) รัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูปกฎหมายของไทยเปรียบเทียบ 3 ชั่วโมง
- (2) อิทธิพลของรัฐธรรมนูญต่างประเทศที่มีต่อรัฐธรรมนูญไทย 6 ชั่วโมง
- (3) หลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองของไทย 6 ชั่วโมง
- (4) หลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองของไทยเปรียบเทียบ 6 ชั่วโมง

- (5) หลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าหน้าที่ของไทย 3 ชั่วโมง
 - (6) หลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบ 3 ชั่วโมง
 - (7) กฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาคดีปกครอง 3 ชั่วโมง
- หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 2 สัมนากฎหมายสัญญาและการระงับข้อพิพาท

(30 ชั่วโมง)

- (1) สัมนากฎหมายสัญญาทางแพ่งและสัญญาทางปกครอง 6 ชั่วโมง
- (2) สัมนาการยกร่างและตรวจร่างสัญญาของสำนักงานอัยการสูงสุด 6 ชั่วโมง
- (3) สัมนาการบริหารสัญญาของส่วนราชการ 6 ชั่วโมง
- (4) สัมนากระบวนการระงับข้อพิพาท 6 ชั่วโมง
- (5) สัมนาการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ 6 ชั่วโมง

หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 3 สัมนาการสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน (30 ชั่วโมง)

- (1) สัมนาการสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานของกรมตำรวจ 3 ชั่วโมง
- (2) สัมนาการสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ 3 ชั่วโมง
- (3) สัมนาการไต่สวน การสืบสวนสอบสวน และการรวบรวมพยานหลักฐานของ

คณะกรรมการ ป.ป.ท. 3 ชั่วโมง

(4) สัมนาการไต่สวน การสืบสวนสอบสวน และการรวบรวมพยานหลักฐานของ
คณะกรรมการ ป.ป.ง. 3 ชั่วโมง

(5) สัมนาการไต่สวน การสืบสวนสอบสวน และการรวบรวมพยานหลักฐานของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. 3 ชั่วโมง

- (6) สัมนาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ 3 ชั่วโมง
- (7) สัมนานิติวิทยาศาสตร์ 3 ชั่วโมง
- (8) สัมนาการตรวจสำนวนของอัยการ 3 ชั่วโมง
- (9) สัมนาการชันสูตรศพของศาลยุติธรรม 3 ชั่วโมง
- (10) สัมนาการชันสูตรศพของศาลปกครอง 3 ชั่วโมง

หมวดวิชาบังคับเฉพาะทางที่ 4 กฎหมายเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ

(30 ชั่วโมง)

- (1) กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 3 ชั่วโมง
- (2) กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา 3 ชั่วโมง
- (3) กฎหมายตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนเปรียบเทียบ 3 ชั่วโมง
- (4) หลักกฎหมายการป้องกันตลาดภายในจากการเปิดเสรี 3 ชั่วโมง
- (5) กฎหมายการเงินระหว่างประเทศ 3 ชั่วโมง
- (6) กฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศ 3 ชั่วโมง
- (7) กฎหมายการขนส่งและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ 3 ชั่วโมง
- (8) การทำสัญญาและข้อตกลงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 3 ชั่วโมง
- (9) การระงับข้อพิพาททางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 3 ชั่วโมง
- (10) การเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ 3 ชั่วโมง

4. กลุ่มวิชาการศึกษาดูงานและสัมมนากฎหมาย (จำนวน 3 วัน 2 คืน) (18 ชั่วโมง)
5. กลุ่มวิชาโครงการพัฒนากฎหมาย (123 ชั่วโมง)
 - 5.1 รวมกลุ่มศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 105 ชั่วโมง
 - 5.2 พบอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 6 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง 18 ชั่วโมง
6. กลุ่มวิชาบรรยายพิเศษและปัจฉิมนิเทศ (6 ชั่วโมง)

รวม 278 ชั่วโมง

7. การประเมินผล

- (1) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระยะเวลาเข้ารับการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการฝึกอบรมทั้งหมด
- (2) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการสอบข้อเขียนโดยได้คะแนนสอบข้อเขียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

โดยที่หลักสูตรต้องแก้ไขปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา แต่ข้อจำกัดที่ว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี จึงยังทำให้เป็นหลักสูตรที่ใช้อยู่มีความแข็งตัว ไม่ยืดหยุ่น และเป็นอีกปัญหาสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐ อันส่งผลกระทบต่อความสามารถของนักกฎหมายภาครัฐในการพัฒนากฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้มีความรู้ที่เท่าทันต่อสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป ทว่าการแก้ไขหลักสูตรก็ยังคงต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้ จึงควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้ไม่ต้องเสนอตัวหลักสูตรต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบอย่างที่มาแต่เดิม

2) แนวโน้มของปัญหาในอนาคตและผลกระทบที่เกิดขึ้น

โดยที่โลกและประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายใหม่ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate change) การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยี (Disruptive technology) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aged society) อย่างสมบูรณ์ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการเมืองระหว่างประเทศ (International politics) พันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ (International obligations) ที่มีต่อประเทศไทยอันเนื่องมาจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมการเมืองระหว่างประเทศมากขึ้น การเกิดโรคระบาดใหญ่ (Pandemics) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีลักษณะปัจเจกนิยมสูง (Individualism) ดังกล่าวข้างต้น ทำให้หลักสูตรการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐที่ใช้อยู่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนากฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ โดยเฉพาะการมีความรู้ในลักษณะสหวิทยาการ (Interdisciplinary) และการคิดวิเคราะห์ เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในลักษณะองค์รวม (Holistic thinking) ดังจะเห็นได้จากการที่ร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการยังคงลอกแนวทางเดิม โดยเฉพาะการใช้ระบบคณะกรรมการ การใช้ระบบอนุญาต ที่มีอยู่ในร่างกฎหมายทุกฉบับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้ใช้ระบบดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็น หรือการยื่นส่งเอกสารที่ยังคงต้องยื่นส่งต่อเจ้าหน้าที่และการแนบสำเนาบัตรประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบาย Digital and Open Government ที่ปรากฏในยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล ด้วยเหตุนี้ หากปล่อยให้หลักสูตรยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไป ก็ยากที่นักกฎหมายภาครัฐจะมีความสามารถเพียงพอที่จะพัฒนากฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ตามความประสงค์ของการจัดให้มีการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐ

3) ความจำเป็นในการแก้ไขหรือพัฒนา

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป โดย Paint point อันทำให้ที่ผ่านมาไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ได้แก่

3.1 ผู้รับผิดชอบโดยตรง (ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชน) ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ทำให้ไม่มีการริเริ่มเสนอให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย คงทำมาอย่างไร้ทำไปอย่างนั้นหรือทำอย่างงานปกติประจำ (routine) ไม่มีการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนางานในความรับผิดชอบ จึงทำให้ไม่มีความริเริ่ม (Initiative) ใหม่ ๆ

3.2 ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมหลักสูตรนักกฎหมายมหาชนน้อยกว่าภารกิจด้านการร่างกฎหมายและการให้ความเห็นทางกฎหมาย ทำให้ไม่มีข้อสั่งการจากข้างบน (Tone from the Top) ให้มีการพัฒนาหลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

3.3 การที่หลักสูตรที่ใช้อยู่เป็นหลักสูตรที่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ จึงทำให้แก้ไขปรับปรุงหลักสูตรได้ยาก ซึ่งกรณีนี้ผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นข้อผิดพลาดทางเทคนิค ในขั้นที่มีการเสนอให้มีการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในปี 2548 ที่ได้เสนอหลักสูตรต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยไม่มีเงื่อนไขให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมแก่กาลสมัยได้

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการแนวคิดที่ใช้เป็นกรอบในการจัดทำข้อเสนอ

ให้มีการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐเพื่อให้นักกฎหมายภาครัฐมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในประเด็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate change) การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยี (Disruptive technology) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aged society) อย่างสมบูรณ์ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการเมืองระหว่างประเทศ (International politics) พันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ (International obligations) ที่มีต่อประเทศไทยอันเนื่องมาจากการเข้ามีส่วนร่วมในสังคมการเมืองระหว่างประเทศมากขึ้น การเกิดโรคระบาดใหญ่ (Pandemics) รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีลักษณะปัจเจกนิยมสูง (Individualism) โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญอันเป็นที่ยอมรับจากทั้งภาครัฐและเอกชนมาเป็นผู้บรรยายให้ความรู้

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

(1) เนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐปัจจุบันใช้มาตั้งแต่ปี 2549 หรือ 17 ปีแล้ว และมุ่งเน้นกฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครอง จึงไม่สอดคล้องกับบริบทหรือสถานการณ์โลกและสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรสำหรับนักกฎหมายภาครัฐระดับชำนาญการขึ้นไป ซึ่งเป็นหัวหน้างานและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงของแต่ละหน่วยงาน ดังจะเห็นได้ชัดจากการที่หลักสูตร 2549 ไม่มีวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) หลัก ESG (Environmental, Social, Governance) หลัก 4P (Public Private People Partnership) เลย

(2) วิธีการฝึกอบรมตามหลักสูตร 2549 ใช้วิธีการอบรม on site แบบเต็มเวลา อย่างเดียว ซึ่งเมื่อเกิดการระบาดของโควิด 19 ทำให้ต้องหยุดการฝึกอบรมไปสองปีเศษ และระยะเวลาในการฝึกอบรมมีมากถึง 314 และ 278 ชั่วโมง สำหรับนักกฎหมายภาครัฐระดับปฏิบัติการ และระดับชำนาญการ ขึ้นไป ตามลำดับทำให้ผู้อบรมไม่สามารถทำงานไปด้วย รับการฝึกอบรมไปด้วย เหมือนกับการฝึกอบรม online ได้ ซึ่งเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต้นสังกัดด้วย

(3) ไม่มีการจัดทำคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมายของนักกฎหมาย ภาครัฐ และไม่มีช่องทางในการสื่อสารข้อมูลหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ แก่นักกฎหมายภาครัฐซึ่งจบการฝึกอบรมไปแล้ว ทำให้นักกฎหมายภาครัฐไม่อาจพัฒนาต่อยอดกฎหมายให้ทันสมัยได้

2.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหหรือพัฒนานโยบาย

(1) เสนอแก้ไขแผนปฏิบัติการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้มีและเสนอ แผนงานแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี ให้แล้วเสร็จภายใน งบประมาณ 2566

(2) จัดระบบเครือข่ายนักกฎหมายภาครัฐ โดยใช้กลุ่มไลน์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ สรุปลสาระสำคัญที่นักกฎหมายภาครัฐควรรู้ โดยแชร์การสรุปหลักกฎหมายในรูปแบบ Infographic หรือผ่านคลิป การบรรยายของวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว ทำให้นักกฎหมายภาครัฐได้มีความรู้ใหม่ ๆ ที่มีการ อบรมเพิ่มเติมในหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากฎหมายในความรับผิดชอบต่อไป หรืออาจจัดให้มีการฝึกอบรมให้นักกฎหมายภาครัฐที่เคยผ่านการฝึกอบรมมาแล้วนำมาอบรมในวิชาใหม่ ๆ ในรูปของ Intensive Course โดยการจัดทำระบบเครือข่ายนักกฎหมายภาครัฐจะสามารถดำเนินการให้แล้ว เสร็จภายในงบประมาณ 2567

(3) เสนอหลักสูตรต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโดยมีเงื่อนไขให้สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาสามารถปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้เหมาะสมแก่กาลสมัยและบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ เพื่อความคล่องตัว ให้แล้วเสร็จได้ภายในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2567 และจะเริ่ม การอบรมในหลักสูตรใหม่ได้ในไตรมาสสองของปีงบประมาณ 2567

(4) กำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนต้องมีโครงการส่วนบุคคลที่เป็นข้อเสนอแนะ ให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนหรือเสนอแนวทางแก้ปัญหาในหน่วยงานตน เป็นส่วนหนึ่งของการจบการศึกษา เพื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้นำส่งหน่วยงานต้นสังกัดนำไป พิจารณาดำเนินการต่อไป และรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบด้วย

(5) เสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงวิชาในหลักสูตรการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐ ซึ่งใช้ มาตั้งแต่ปี 2549 หรือ 17 ปีที่แล้ว จึงควรปรับลดวิชากฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครองและวิชาอื่นที่ ไม่จำเป็นและเป็นวิชาที่นักกฎหมายภาครัฐมีความรู้และความเข้าใจอยู่แล้ว เช่น จริยธรรมหรือธรรมะสำหรับ นักกฎหมาย ซึ่งวิชาเหล่านี้ ในสถานการณ์ปัจจุบันอาจไม่สอดคล้องกับบริบทหรือสถานการณ์โลกและ สังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไป และควรเพิ่มวิชาที่ฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับหลักการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) ตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ (United Nations) 17 ด้าน โดยสรุปเป็นหลัก ESG (Environmental, Social, Governance) อันเป็นหลักในการบริหารจัดการ องค์กรยุคปัจจุบันที่ต้องคิดให้รอบทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการบริหารกิจการที่ดี และหลักการ มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาหรือหลัก 4P (Public Private People Partnership) ซึ่งประชาคม โลกให้ความสนใจและตระหนักถึงถึงปัญหา ซึ่งจะมีผลกระทบต่อภาพรวมกฎหมายของแต่ละประเทศ จึงเสนอ

ให้ปรับเปลี่ยนและเพิ่มวิชาเหล่านี้เข้าไปในหลักสูตรที่ผู้ศึกษาเสนอ ซึ่งแนวความรู้นี้จะทำให้นักกฎหมายภาครัฐมีความรู้ที่รอบด้าน เท่าทันและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงมุมมองทางกฎหมายในยุคปัจจุบัน โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในงบประมาณ 2566 โดยผู้ศึกษามีข้อเสนอเพื่อปรับปรุงหลักสูตรนักกฎหมายภาครัฐทั้งสองระดับตามแนวทางดังกล่าว ดังนี้

เค้าโครงและหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ ระดับปฏิบัติการ

หมวดวิชา	ชั่วโมง
1. พิธีเปิดการฝึกอบรม/ การบรรยายพิเศษ/ การแนะนำหลักสูตร/ การทดสอบก่อนเริ่มฝึกอบรม (Pre-test)/ กิจกรรมสัมพันธ์	(10)
2. หมวดวิชาที่ 1 : วิสัยทัศน์ จริยธรรม และการปลูกสำนึก การเป็นข้าราชการที่ดี	(6)
- รายวิชาที่ 1 ปรัชญาและหลักการเป็นข้าราชการที่ดี (3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 2 จริยธรรมสำหรับนักกฎหมายภาครัฐ (3 ชั่วโมง)	
3. หมวดวิชาที่ 2 หลักการบริหารราชการแผ่นดิน	(12)
- รายวิชาที่ 1 รัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 2 โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน (3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 3 หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 4 การบริหารราชการแผ่นดินในยุคดิจิทัล : รัฐบาลดิจิทัลและรัฐบาลเปิด (Digital Government and Open Government) (3 ชั่วโมง)	
4. หมวดวิชาที่ 3 หลักกฎหมายปกครอง	(12)
- รายวิชาที่ 1 กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	
(3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 2 กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	
(3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 3 กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารราชการ (3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 4 กฎหมายว่าด้วยข้อมูลส่วนบุคคล (3 ชั่วโมง)	
5. หมวดวิชาที่ 4 หลักการเงินการคลังภาครัฐ	(12)
- รายวิชาที่ 1 วินัยการเงินการคลัง (3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 2 วิธีการงบประมาณ (3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 3 การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ (6 ชั่วโมง)	
6. หมวดวิชาที่ 5 การบริหารเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	(12)
- รายวิชาที่ 1 ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	
(3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ชั่วโมง)	
- รายวิชาที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการลงทุนในเขต พัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (3 ชั่วโมง)	

- รายวิชาที่ 4 การค้าระหว่างประเทศ (3 ชั่วโมง)
- 7. หมวดวิชาที่ 6 การบริหารงานบุคคลภาครัฐ (12)
 - รายวิชาที่ 1 หลักการบริหารงานบุคคลภาครัฐ (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 2 วินัยและการดำเนินการทางวินัย (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 3 การพิทักษ์ระบบคุณธรรม (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 4 การป้องกันและปราบปรามการทุจริต (คณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ) (3 ชั่วโมง)
- 8. หมวดวิชาที่ 7 การร่างกฎหมาย การให้ความเห็นทางกฎหมาย
และการจัดทำกฎหมายเปรียบเทียบ (15)
 - รายวิชาที่ 1 กระบวนการจัดทำกฎหมาย และแนวปฏิบัติ
ในการร่างกฎหมาย (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 2 การดำเนินการตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์
การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
พ.ศ. 2562 (6 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 3 การจัดทำความเห็นทางกฎหมาย (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 4 การจัดทำกฎหมายเปรียบเทียบ (3 ชั่วโมง)
- 9. หมวดวิชาที่ 8 การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) (3)
 - รายวิชาที่ 1 การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เพื่อประโยชน์
ในงานด้านกฎหมาย (3 ชั่วโมง)
- 10. การทดสอบหลังการฝึกอบรมและทำโครงการเดี่ยว (9)
 - การทดสอบหลังการฝึกอบรม (Post -Test)
 - การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง (3 ชั่วโมง)
 - สัมมนาการแนะนำการจัดทำโครงการ โดยการอภิปรายกลุ่ม
เพื่อสรุปความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมและถกประเด็น
การนำไปปรับใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (6 ชั่วโมง)
 - ให้จัดทำโครงการส่วนบุคคล โดยทำเรียงความ (essay) เป็นรายบุคคล
เพื่อแสดงความคิดเห็นว่า “เมื่อเข้ารับการฝึกอบรมแล้ว ท่านคิดว่า
จะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาในการปฏิบัติงานภายในองค์กร
ของท่านเพื่อใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน อย่างไร” กำหนดความยาว
ของเรียงความรายบุคคลไม่น้อยกว่า 2 หน้ากระดาษ A4
แต่ไม่เกิน 4 หน้ากระดาษ A4
- 11. การบรรยายพิเศษและพิธีปิดการฝึกอบรม (3)

12. การประเมินผล

- (1) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระยะเวลาเข้ารับการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการฝึกอบรมทั้งหมด
- (2) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการสอบข้อเขียนโดยได้คะแนนสอบข้อเขียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และ
- (3) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานวิชาการส่วนบุคคล (โครงการส่วนบุคคล) ที่ผ่านการประเมินผลตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดเผยแพร่ต่อสาธารณะในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รวม 106 ชั่วโมง

เค้าโครงและหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ ระดับชำนาญการขึ้นไป

หมวดวิชา

ชั่วโมง

1. พิธีเปิดการฝึกอบรม/ การบรรยายพิเศษ/ การแนะนำหลักสูตร/ (10)
การทดสอบก่อนเริ่มฝึกอบรม (Pre-test)/ กิจกรรมสัมพันธ์

2. หมวดวิชาที่ 1 หลักนิติธรรมและธรรมาภิบาลสำหรับนักกฎหมายภาครัฐ (6)
- รายวิชาที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหลักนิติธรรมในประเทศไทย (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 2 การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล (3 ชั่วโมง)

3. หมวดวิชาที่ 2 หลักการบริหารราชการแผ่นดิน (18)

- รายวิชาที่ 1 สิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่ของบุคคล กับหน้าที่ของรัฐ

และนโยบายของรัฐ (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติกับการปฏิรูปประเทศ (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 3 การจัดระเบียบบริหารและการปฏิรูประบบราชการ

เปรียบเทียบ (การปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 4 ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 5 การจัดทำนโยบายสาธารณะเพื่อการบริหาร

- ราชการแผ่นดิน (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 6 กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (3 ชั่วโมง)

4. หมวดวิชาที่ 3 กฎหมายมหาชน (12)

- รายวิชาที่ 1 กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เปรียบเทียบ (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 2 กฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
เปรียบเทียบ (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 3 การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์กับการปฏิรูป
ระบบราชการ (3 ชั่วโมง)

- รายวิชาที่ 4 วินัยการเงินการคลังของรัฐ (3 ชั่วโมง)

5. หมวดวิชาที่ 4 กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม (15)
 - รายวิชาที่ 1 การสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานของเจ้าพนักงานตำรวจ (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 2 การสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 3 การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 4 การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 5 การปฏิบัติหน้าที่และการพิจารณาคดีของศาลปกครอง (3 ชั่วโมง)
6. หมวดวิชาที่ 5 การจัดทำร่างกฎหมาย (18)
 - รายวิชาที่ 1 กระบวนการจัดทำร่างกฎหมาย และการแปลงนโยบายให้เป็นกฎหมาย (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 2 การพัฒนากฎหมายให้ทันสมัย (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 3 การรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 4 การวิเคราะห์ต้นทุนของภาครัฐในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายและต้นทุนของประชาชนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย (Cost Benefit Analysis and Standard Cost Model) (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 5 สัมมนาและการฝึกภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามหลักการพัฒนากฎหมายให้ดีขึ้นเพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน (Better Regulation for Better Life) (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 6 เทคนิคการร่างกฎหมาย (3 ชั่วโมง)
7. หมวดวิชาที่ 6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน : กฎหมายเกี่ยวกับดิจิทัล (12)
 - รายวิชาที่ 1 กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 2 ทิศทางการบริหารจัดการข้อมูลยุคดิจิทัล (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 3 กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 4 กฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ (3 ชั่วโมง)
8. หมวดวิชาที่ 7 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน : กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (18)
 - รายวิชาที่ 1 สภาพสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประเทศ (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 2 ข้อความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 3 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของรัฐกับเอกชน (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 4 โครงสร้างพื้นฐานสำคัญด้านพลังงาน (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 5 การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (3 ชั่วโมง)
 - รายวิชาที่ 6 กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข (3 ชั่วโมง)

9. กลุ่มวิชาการศึกษาดูงาน (12)
- ดูงานในประเด็นที่มีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม หรือประเด็นที่เกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเน้นการดูงานในกรุงเทพมหานคร (การศึกษาดูงาน 6 ชั่วโมง)
 - สัมมนาผลการศึกษาดูงานโดยอภิปรายเป็นรายกลุ่มเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการศึกษาดูงานเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ที่ได้จากการดูงาน (การนำเสนอผลการศึกษาดูงาน 6 ชั่วโมง)
10. การทดสอบหลังการฝึกอบรมและทำโครงงานส่วนบุคคล (9)
- การทดสอบหลังการฝึกอบรม (Post -Test)
 - การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง (3 ชั่วโมง)
 - สัมมนาการแนะนำการจัดทำโครงงาน โดยการอภิปรายกลุ่ม เพื่อสรุปความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และถกประเด็นวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย เพื่อการจัดทำโครงงานส่วนบุคคล (6 ชั่วโมง)
 - ให้จัดทำโครงงานโดยทำเรียงความ (essay) เป็นรายบุคคล หัวข้อเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดความยาวของเรียงความรายบุคคลไม่น้อยกว่า 3 หน้ากระดาษ A4 แต่ไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ A4
11. พิธีปิดการฝึกอบรม
12. การประเมินผล
- (1) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระยะเวลาเข้ารับการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการฝึกอบรมทั้งหมด
 - (2) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านการสอบข้อเขียนโดยได้คะแนน สอบข้อเขียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และ
 - (3) เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีผลงานวิชาการส่วนบุคคล (โครงงานส่วนบุคคล) ที่ผ่านการประเมินผลตามที่สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดเผยแพร่ต่อสาธารณะ ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รวม 142 ชั่วโมง

ทั้งนี้ สิ่งที่คาดว่าจะดีขึ้นจากการปรับปรุงการพัฒนาการฝึกอบรมนักกฎหมายภาครัฐ
ทั้งในแง่เนื้อหาหลักสูตร วิธีการและระยะเวลาการฝึกอบรม ปรากฏดังนี้

ประเด็น	เดิม	ใหม่	สิ่งที่คาดว่าจะดีขึ้น
1. ระยะเวลาในการฝึกอบรม	- ระดับปฏิบัติการ (314 ชม.)	- ระดับปฏิบัติการ (106 ชม.)	การลดจำนวนชั่วโมงในการฝึกอบรม จะทำให้นักกฎหมายภาครัฐมีระยะเวลาการฝึกอบรม

ประเด็น	เดิม	ใหม่	สิ่งที่คาดว่าจะดีขึ้น
	- ระดับชำนาญการขึ้นไป (278 ชม.)	- ระดับชำนาญการขึ้นไป (142 ชม.)	ที่ไม่นานจนเกินไป เพื่อให้สามารถกลับไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนในหน่วยงานได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งการลดระยะเวลาโดยจัดเฉพาะวิชาที่จำเป็นและหลากหลาย
2. รูปแบบการฝึกอบรม	- เรียนออนไลน์ on site ในการฝึกอบรม โดยพบกันหมด ในสถานที่หรือโรงแรม ที่สถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชนกำหนดขึ้นในกรุงเทพฯ	- เรียนออนไลน์ on site ในการฝึกอบรม ในช่วงเริ่มต้นและช่วงท้ายโดยพบกันหมด ในสถานที่หรือโรงแรม ที่สถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชนกำหนดขึ้นในกรุงเทพฯ - เรียนออนไลน์ online ในวิชาที่ผู้รับการฝึกอบรมสามารถเรียนไปพร้อมกับการปฏิบัติงานได้	- กำหนดให้มีการเรียนออนไลน์ on site ในช่วงเริ่มต้นและส่วนท้ายของการฝึกอบรม ในสถานที่หรือโรงแรม ที่สถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชนกำหนดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ในกรุงเทพฯ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รู้จักพบปะกัน เพื่อจะได้สร้างเครือข่ายนักกฎหมายภาครัฐต่อไป ส่วนในตอนท้ายเป็นการพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรึกษาแนวทางในการจัดทำโครงการส่วนบุคคล - เสริมส่วนการเรียนออนไลน์ online เพื่อให้ นักกฎหมายภาครัฐสามารถกลับไปปฏิบัติงานควบคู่การฝึกอบรมได้ โดยมีการบันทึกการบรรยายให้ผู้ฝึกอบรมสามารถมาฟังซ้ำหรือฟังเพื่อทบทวนก่อนสอบได้ อีกทั้งจะเปิดห้องไลน์อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปรึกษาหารือเรื่องโครงการส่วนบุคคลได้ตลอดเวลา นอกเหนือจากการพบในการเรียนออนไลน์ - การฝึกอบรมออนไลน์ on line จะช่วยประหยัดงบประมาณลงไปมากกว่าร้อยละ 50 เพราะไม่ต้องเสียค่าเช่าสถานที่อันเป็นต้นทุนหลักของการจัดการฝึกอบรมแบบ onsite และการ

ประเด็น	เดิม	ใหม่	สิ่งที่คาดว่าจะดีขึ้น
			ลดการเดินทางจะช่วยลดการปลดปล่อยมลพิษจากการเดินทางได้อีกจำนวนหนึ่ง
3. วิชาที่ฝึกอบรม	- เน้นกฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครองเท่านั้น	- ปรับลดกฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครอง โดยเน้นกฎหมายสหวิทยาหรือกฎหมายที่หลากหลายเพื่อรองรับกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น วิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development, หลัก ESG (Environment, social, Governance) หลัก 4P (Public Private, People, Partnership)	ทำให้นักกฎหมายภาครัฐมีความรู้ที่กว้างไกล และรู้เท่าทันกับแนวทางพัฒนาของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสามารถนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้รับ ไปปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
4. การทำ โครงการ การศึกษาดูงาน และสัมมนา รวม 3 วัน 2 คืน	- ระดับปฏิบัติการ – จัดทำโครงการพัฒนากฎหมายกลุ่ม (แต่ไม่กำหนดหัวข้อ แต่ให้ผู้ฝึกอบรมไปตกลงกัน) และมีการศึกษาดูงานในสถานที่ ที่สถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชน กำหนดขึ้น - ระดับชำนาญการขึ้นไป – จัดทำโครงการพัฒนากฎหมายกลุ่ม (แต่ไม่ได้กำหนดหัวข้อ แต่ให้ผู้ฝึกอบรมไปตกลงกัน) และมีการศึกษาดูงานในสถานที่ที่สถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชน กำหนดขึ้น	- ระดับปฏิบัติการ – จัดทำโครงการส่วนบุคคล โดยกำหนดประเด็นกรอบโครงการเป็นวิสัยทัศน์ในการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติของตน หรือเสนอปรับปรุงแนวทางการทำงาน - ระดับชำนาญการขึ้นไป - จัดทำโครงการส่วนบุคคล โดยกำหนดประเด็นกรอบโครงการ เป็น ให้จัดทำเป็นข้อเสนอแนะหรือร่างกฎหมาย (ในกรณีที่เห็นว่าสมควรเร่งดำเนินการ) เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบในหน่วยงานของตน	ระดับปฏิบัติการ – เปลี่ยนเป็นจัดทำโครงการส่วนบุคคล โดยให้เสนอเป็นวิสัยทัศน์ในการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติของตน หรือเสนอปรับปรุงแนวทางการทำงาน โดยระดับนี้จะเป็นการเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้จักคิด หรือมีความคิดนอกกรอบ (Design Thinking) เพื่อมาใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง - ระดับชำนาญการขึ้นไป - เปลี่ยนเป็นจัดทำโครงการส่วนบุคคล โดยกำหนดประเด็นกรอบโครงการ เป็นข้อเสนอแนะหรือร่างกฎหมาย (ในกรณีที่เห็นว่าสมควรเร่งดำเนินการแก้ไข) โดยให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบในหน่วยงานของตน เพื่อให้สามารถนำเสนอผู้บังคับบัญชาได้ทันที เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม โดยระดับนี้ยังควร

ประเด็น	เดิม	ใหม่	สิ่งที่คาดว่าจะดีขึ้น
			<p>กำหนดให้มีการศึกษาดูงานในสถานที่ที่สถาบันพัฒนา นักกฎหมายมหาชนกำหนดขึ้น เนื่องจากเป็นการอบรมระดับ หัวหน้างาน จึงสมควรให้ไป เรียนรู้การทำงานของหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นแนวทางเอากลับไป ปรับปรุงหน่วยงานของตน โดย ควรกำหนดให้ดูงานภายใน ระยะเวลาครึ่งวัน ส่วนอีกครึ่งวัน ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจัดกลุ่ม สรุปผลการดูงาน เพื่อจะได้นำ แนวทางนำกลับไปใช้ในการ ทำงาน</p> <p>- ในส่วนของการจัดทำโครงการ ส่วนบุคคลของนักกฎหมาย ภาครัฐ ผู้ศึกษาเสนอว่าสมควร นำโครงการส่วนบุคคลดังกล่าว กลับไปให้หน่วยงานต้นสังกัดได้ ทราบ และเพื่อให้ผู้บังคับบัญชา ได้ทราบผลว่าผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น และ จะนำความรู้นั้นไปใช้ในการ ทำงานอย่างไร อีกทั้งได้รับทราบ ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขที่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพบเห็น เพื่อให้หน่วยงานนำกลับไปใช้ในการ วางแผนยุทธศาสตร์ของ หน่วยงานนั้นๆ ต่อไป ซึ่งนำไปสู่ การแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน</p> <p>- สมควรให้มีการมอบรางวัลใน รูปประกาศเกียรติคุณหรือโล่ที่ รางวัลสำหรับโครงการส่วน บุคคลดีเด่น ที่ได้รับการคัดเลือก จากคณะอาจารย์ที่ปรึกษา ในแต่ละระดับ ๆ ละ 1 รางวัล เพื่อให้ เป็นขวัญและกำลังใจแก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และเป็น เกียรติแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้ง</p>

ประเด็น	เดิม	ใหม่	สิ่งที่คาดว่าจะดีขึ้น
			จะดำเนินการรายงานผลการฝึกอบรมให้ ครม.ได้ทราบ และเผยแพร่โครงการต่อสาธารณะในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
5. วิทยากร	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับปฏิบัติการ - ระดับชำนาญการขึ้นไป <p>วิทยากรที่บรรยายทั้งสองระดับ จะเชิญวิทยากรจากผู้ทรงคุณวุฒิจากส่วนราชการที่มีความรู้ความสามารถในด้านกฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครอง หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ในด้านดังกล่าวมาบรรยาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับปฏิบัติการ - ระดับชำนาญการขึ้นไป <p>วิทยากรที่บรรยายทั้งสองระดับ จะเชิญวิทยากรจากผู้ทรงคุณวุฒิจากทุกภาคส่วน ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ที่หลากหลาย โดยไม่มุ่งเน้นกฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครองเหมือนเช่นหลักสูตรที่ใช้อยู่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แนวโน้มที่จะเปลี่ยนวิทยากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้จากทุกภาคส่วน ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นเชิญจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญความรู้เฉพาะด้าน หรือมีประสบการณ์ในการทำงานจริง มาบรรยายถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไรเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้รอบด้าน และในทุกมิติ ให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง
6. การจัดทำคู่มือ เพื่อช่วยเหลือการทำงานของนักกฎหมายภาครัฐ และการจัดทำเครือข่ายนักกฎหมายภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับปฏิบัติการ - ระดับชำนาญการขึ้นไป <p>ยังไม่มีคู่มือในการช่วยในการปฏิบัติงาน หรือเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ แก่นักกฎหมายภาครัฐ หรือไม่มีการนำนักกฎหมายภาครัฐกลับมาพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับปฏิบัติการ - ระดับชำนาญการขึ้นไป <p>สมควรจะมีการจัดทำคู่มือเพื่อช่วยเหลือการทำงานของนักกฎหมายภาครัฐ การตรวจกฎหมาย หรือมีช่องทางในการสื่อสารเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ ผ่านระบบเครือข่ายนักกฎหมายภาครัฐ หรืออาจจัดการฝึกอบรมแก่นักกฎหมายภาครัฐรุ่นเดิมให้กลับมาฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ โดยจัดเป็นหลักสูตร (Intensive Training) ต่อไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แนวทางดังกล่าวเป็นอีกช่องทางที่จะช่วยพัฒนาหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพได้แท้จริง เพราะการเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ เป็นสิ่งจำเป็นที่นักกฎหมายภาครัฐต้องเรียนรู้เพิ่มเติม ซึ่งอาจทำผ่านเครือข่ายนักกฎหมายภาครัฐ โดยสำนักงานฯ กำลังดำเนินการสร้างระบบ เพื่อให้ นักกฎหมายภาครัฐทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ที่สำนักงานฯ ประสงค์จะเผยแพร่ดังกล่าว เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการสรุปสาระสำคัญที่นักกฎหมายภาครัฐควรรู้ โดยแชร์การสรุปหลักกฎหมายในรูปแบบ Infographic

ประเด็น	เดิม	ใหม่	สิ่งที่คาดว่าจะดีขึ้น
			<p>หรือผ่านคลิปการบรรยายของวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว หรือการรวบรวมคำบรรยาย หรือความรู้ต่างๆ ที่สามารถเข้าฟังซ้ำหรือเข้าฟัง เพื่อทบทวนและเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ ได้ ตลอดจนเข้าถึงหนังสือ บทความต่างๆ ที่ทันสมัย พร้อมทั้งสมควรมีคู่มือเพื่อช่วยในการทำงานของนักกฎหมายภาครัฐ เช่น คู่มือการตรวจพิจารณาความจำเป็นในการร่างกฎหมาย หรือคู่มือการปฏิบัติของนักกฎหมายภาครัฐ</p> <p>- จัดทำหลักสูตร Intensive Training เพื่อนำนักกฎหมายภาครัฐที่เคยอบรมไปแล้ว กลับมาฝึกอบรมพัฒนาความรู้ทางกฎหมายใหม่ๆ</p>

2.2.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การปรับปรุงหลักสูตรต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อให้มีการนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว การสรรหาผู้บรรยายซึ่งมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงและได้รับการยอมรับในเรื่องที่เพิ่มเติมขึ้น เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นข้าราชการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยอย่างเดียว แต่อาจเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาจากภาคเอกชนที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริงก็ได้

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

1. เข้าใจในวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ และค่านิยมของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในอันที่จะมุ่งพัฒนากฎหมายให้ทันสมัยเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น
2. มีความคิดริเริ่ม และกล้าที่จะนำเสนอความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาและมีเหตุผลตามหลักวิชาการเพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอ
3. การพัฒนาตนเองและผู้อื่น สร้างการมีส่วนร่วมในองค์กร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการองค์กร ในลักษณะที่เป็น Agile Organization

4. ทักษะดิจิทัล สามารถใช้เป็นเครื่องมือดิจิทัลเพื่อทำงาน และประยุกต์ใช้แนวคิด Digital Leadership และ Digital Transformation

5. การสร้างและส่งเสริมให้เกิดการทำงานบูรณาการและความร่วมมืออย่างเต็มที่ สามารถสร้างและรักษาเครือข่ายการทำงาน ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สามารถทำงานแบบบูรณาการข้ามสายงานได้

6. การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติและผลสัมฤทธิ์

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. 6 เมษายน 2560 [ออนไลน์]. 10 พฤษภาคม 2566 เข้าถึงจาก
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search_result.jsp?SID=B2583DEC15C77D3FFF0BEC2EB277BE0B
- พระราชบัญญัติการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 72 ก. 10 พฤษภาคม 2566 [ออนไลน์]. 14 กรกฎาคม 2565 เข้าถึงจาก
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search_result.jsp?SID=B2583DEC15C77D3FFF0BEC2EB277BE0B
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนที่ 63 ก. 12 ตุลาคม 2565 [ออนไลน์]. 10 พฤษภาคม 2566 เข้าถึงจาก
<https://www.opdc.go.th/content/NzgzMA>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับย่อ). [ออนไลน์]. 10 พฤษภาคม 2566 เข้าถึงจาก
https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม[ออนไลน์]. 10 พฤษภาคม 2566 เข้าถึงจาก
<http://nscr.nesdc.go.th/master-plans/>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2568). [ออนไลน์]. 10 พฤษภาคม 2566 เข้าถึงจาก
<http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2021/05/03-%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 . [ออนไลน์]. 10 พฤษภาคม 2566 เข้าถึงจาก
<https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=plan13>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570). [ออนไลน์]. 10 พฤษภาคม 2566 เข้าถึงจาก
<http://www.krisdika.go.th/data/person/27-5-63.pdf>

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
นางสมาพร นิลประพันธ์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่สำเร็จการศึกษา 2532
ปริญญาโท	นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่สำเร็จการศึกษา 2539

ประสบการณ์การบริหารการ

1. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2554 - 2557
2. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายสวัสดิการสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2557 - 2560
3. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2560 - 2563
4. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2563 ถึงปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา